

Вогненне слово

Микола Щербак

Героям Крут

...І їх нема...
Чия важка могила
Зависочіла праведним
хрестом?..
Це Україна тут
похоронила,
На верхогір'ї,
над святим Дніпром,
Їх, воїнів, що
у похмурім полі
Від ворога не знали
вороття.
Їх, лицарів,
що віддали за волю
І молодість,
і радість, і життя...
...Тоді вони
пішли в завію,
Задивлені в блакитну мрію,
І круто стали біля Крут!

...А орди пруть,
а орди пруть...
Не зупинили... полягли
В снігу...
Серед важкої мли...

...Колись розкаяний Каїн,
Що брата свого убив,
Тікав од страху стежками
Серед зарослих нив.
І юродивий Юда,

Що грішно продав Христа,
Як зникла з очей полуда,
Мов неприкаяний став.
Оглушений тяжко глумом,
Не стерпів намулу мук,
І, гнаний, немов самумом,
Сам зачепився за сук.

А більмоватий більшовик
До крові, до розбою звик,
Стріляв, і різав, і колов,
Розтрощував
злорадно кості,
І п'яний
захлинався в злості
Аж поки труп не захолов...
Вгамуйся, серце...
Не руш їх спокою, не руш...
Чи чуєш голос їхніх душ?
— Як вони нас катували!
— Вістрями очі виймали...
— Недостріляних
розпинали....
— Багнетами протинали...
...В той день,
коли вони у Київ
Удерлися, як татарва,
І біль неначе серце виїв,
І з туги никла голова,
Прийшла до мене
скорбна мати
І слізно мовила: — Яка
Недоля!.. Важко розказати...
Я мала — Боже мій! — синка,
Як сонце в небі...
Він пішов
Тоді до Крут. Пішов у бій!..
І не вернувся...
О, де ти? Де ти, сину мій?!
Коли б я заломила руки
І проблагала: — Пожалій!

Стигне кров...
То він би не пішов з розпуки
Туди, де кат і лиходій.
Та я... Не сила розказати!
Перехрестила я дитя...
Його чекала друга мати,
Її жалі, її життя.

О, рідна Мати-Україно,
Благословенна з матерів,
Клянемося тобі уклінно
Життям і долею синів —
У цій Аскольдовій могилі,
Де Володимирська гора,
Ми їх, померлих, схоронили,
Та воля наша не вмира!
Вона здійсмає гори-хвилі,
Як гнів ревучого Дніпра!

1958